

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Жан Моне Модуль
«Європеїзація докторських програм у галузі
освіти на засадах інтердисциплінарного та
інклюзивного підходів»
«Jean Monnet Module
«Europeanization of doctoral studies in the field
of education: interdisciplinary and inclusive
approaches»

Навчальний курс:
**Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та
глобальний контексти**
Comparative Higher Education: National, European and Global Contexts

Тема семінарського заняття № 3:

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ (ЗЯВО):
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ, НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА ІНСТИТУЦІЙНИЙ ВИМІРИ**

Мета: сформувати систему знань щодо політики ЄС та Болонського процесу у сфері забезпечення якості вищої освіти у європейському та національному контекстах, навичок критичного аналізу процесів, що відбуваються на інституційному, національному та наднаціональному рівнях у сфері ЗЯВО, розуміння сутності культури ЗЯВО та готовності її розвивати відповідно до європейських стандартів і рекомендацій у власній професійній діяльності.

Питання для обговорення в групі:

1. Проблема забезпечення якості у документах ЄС та Болонського процесу.
2. Організаційні засади забезпечення якості у контексті розбудови Європейського простору вищої освіти: європейський, національний та інституційний виміри.
3. Порівняльний аналіз критеріальних підходів міжнародних та українських рейтингів університетів. Чинники, що зумовлюють позиції університетів у рейтингах університетів.

**Дослідно-орієнтовані завдання
(мікропрезентація – 7-10 слайдів)**

1. Схарактеризуйте діяльність організаційної структури Вашого університету щодо внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (внутрішній вимір ЗЯВО): нормативні, організаційні, змістові, процесуальні засади.
2. Проаналізуйте особливості зовнішнього виміру забезпечення якості в Україні: суб'єкти, процедури, способи взаємодії сторін, ризики.
3. З'ясуйте місце Вашого університету у національних та міжнародних рейтингах. Порівняйте рейтингові позиції різних університетів регіону, проаналізуйте причини таких рейтингових позицій, дайте рекомендації щодо їх покращення.

Нормативні документи та першоджерела:

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 року № 2145-VIII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 09.10.2017 р.).
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.14 р. № 1556-VII. // Голос України» від 06 серпня 2014 р. № 148.

3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки (2011). Відновлено з: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>
4. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад. : В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.
5. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд / Укладачі: Добко Т., Золотарьова І., Калашнікова С., Ковтунець В., Курбатов С., Линьова І., Луговий В., Прохор І., Рашкевич Ю., Сікорська І., Таланова Ж., Фініков Т., Шаров С.; за заг. ред. С. Калашнікової та В. Лугового. – Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2015. – 84 с.
6. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). – К.: ТОВ «ЦС», 2015. – 32 с. Режим доступу: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf (дата звернення 21.06.2017 р.)
7. Glossary of Terms Used in the Tuning Project. Revised Version. – November 2006. – Режим доступу: http://tuning.unideusto.org/tuningeu/images/stories/archivos/GLOSSARY_OF_TERMS_revised_version_November_2006.pdf.
8. International Standard Classification of Education. ISCED 1997 / UNESCO. – Режим доступу: www.uis.unesco.org/en/pub/pub.
9. Quality Assurance and Accreditation: A Glossary of Basic Terms and Definitions. Compiled by Lazăr Vlăsceanu, Laura Grünberg and Dan Pârlea. – UNESCO, 2007. – Режим доступу: http://www.cepes.ro/publications/pdf/Glossary_2nd.pdf
10. Глосарій (термінологія) Болонського процесу. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=education/higher/bolon/8>.
11. Improving and Modernising Education. Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Brussels, 7.12.2016. COM(2016) 941 final.
12. New priorities for European cooperation in education and training. Joint Report of the Council and the Commission on the implementation of the strategic framework for European cooperation in education and training (ET 2020). Brussels, 26.8.2015 COM(2015) 408 final.
13. Opening up Education: Innovative teaching and learning for all through new Technologies and Open Educational Resources (2015). Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions.
14. Rethinking Education: Investing in skills for better socio-economic outcomes. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Strasbourg, 20.11.2012/ COM(2012) 669 final.
15. European Commission/EACEA/Eurydice, 2018. The European Higher Education Area in 2018: Bologna Process Implementation Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
16. Strengthening European Identity through Education and Culture. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. The European Commission's contribution to the Leaders' meeting in Gothenburg, 17 November 2017. Strasbourg, 14.11.2017.
17. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on a renewed EU agenda for higher education. COM/2017/0247 final Brussels, 30.5.2017.

18. European Policy Cooperation (ET2020 framework). The strategic framework for European cooperation in education and training ("ET 2020") is a forum allowing Member States to exchange best practices and learn from each other. Retrieved from: https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-framework_en
19. ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education). (2018). Message to Ministers Responsible for Higher Education in the EHEA. Paris Ministerial Conference
20. EQAR (European Quality Assurance Register). (2014). Recognising International Quality Assurance Activity in the EHEA (RIQAA). Final Project Report. Retrieved from: http://eqar.eu/fileadmin/documents/eqar/riqaa/WP5_RIQAA_Report_final.pdf
21. The Times Higher Education World University Rankings <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/>
22. QS World University Rankings. <https://www.topuniversities.com/qs-world-university-rankings>
23. Academic Ranking of World Universities (ARWU). <http://www.shanghairanking.com/ARWU2018.html>
24. Webometrics ranking of world's universities. <http://www.webometrics.info/en>
25. EduRoute University Web Ranking. http://www.eduroute.info/university_RANK.aspx
26. Transparent Ranking: Top Universities by Citations in Top Google Scholar profiles <http://www.wv>
27. Топ 200 Україна <https://ru.osvita.ua/vnz/rating/60985/>

Додаткові джерела:

1. Гуманізація вищої освіти як засіб забезпечення її якості в Україні: методичні рекомендації / Авт.: О. Воробйова, М. Гриценко, В. Луговий, О. Слюсаренко, А. Ставицький, Ж. Таланова, В. Ткаченко / За ред. В. Лугового, Ж. Таланової. – К.: ІВО НАПН України, 2016. – 117 с.
2. Исследование по сравнительному образованию: подходы и методы. Под ред. М. Брейя, Б. Адамсона, М. Мейсона. / Пер. с англ. М.Л. Ваховского, И.В. Разнатовского. – Луганск: издательство «ФООП Сабов А.М.», 2015. – 308 с.
3. Єременко, І. Забезпечення якості підготовки докторів філософії в контексті розбудови Європейського простору вищої освіти [Текст] / І. Єременко, А. Сбруєва // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; редкол.: А. А. Сбруєва, М. А. Бойченко, О. Є. Антонова [та ін.]. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. – № 10 (74). – С. 86–103.
4. Калашнікова, С., Луговий, В. (Ред.). Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд. Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети». 2015.
5. Луговий, В., Таланова, Ж. (Ред.). Гуманізація вищої освіти як засіб забезпечення її якості в Україні. Київ: ІВО НАПН України, 2016.
6. Сбруєва А. А. Тенденції розвитку політики Європейського Союзу у сфері забезпечення якості вищої освіти" / А.А. Сбруєва // Проблеми інноваційного розвитку вищої освіти у глобальному, регіональному та національному контекстах : монографія / за заг. ред. А. А. Сбруєвої та Г. Ю. Ніколаї. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. – С. 218-239.
7. Сбруєва А. А. Актуальні проблеми якості викладання у європейській вищій школі: аналіз пріоритетів освітньої політики ЄС / А.А. Сбруєва // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології – 2017. – № 5 (69). – С.49-63.
8. Сбруєва, А. А., Єременко І.В. Формування європейського виміру забезпечення якості вищої освіти в контексті інтернаціоналізації освітнього простору:

- монографія; за заг. ред. проф. А. А. Сбруєвої. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. - 254 с.
9. Система внутрішнього забезпечення якості на основі європейських стандартів: навчально-методичний посібник / Т.А. Сафранов, О.Г. Владимірова, А.В. Чугай. – ОДЕКУ, 2017. – Одеса: НУ «ОМА», 2017. – 66 с.
 10. Рашкевич Ю. Актуальні завдання впровадження ідей Болонського процесу в Україні. – Режим доступу: www.bolong-center.com.

Інформаційні ресурси

1. Інформаційний сайт Еразмус+ Україна: <http://erasmusplus.org.ua/>
2. Інформаційний сайт проекту «Європеїзація докторських програм у галузі освіти на засадах інтердисциплінарного та інклюзивного підходів» Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка : <http://jmm.sspu.edu.ua/>
3. Інформаційний сайт Програми «Еразмус+: Жан Моне Київського університету імені Б. Грінченка проекту «Якість вищої освіти та експертний супровід її забезпечення: рух України до Європейського Союзу» <http://heqes.kubg.edu.ua>
4. Інформаційний сайт мережі освітньої інформації ЄС EURYDICE: <http://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/>.
28. Інформаційний ресурс European Policy Cooperation (ET2020 framework). The strategic framework for European cooperation in education and training (“ET 2020”) is a forum allowing Member States to exchange best practices and learn from each other. https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-framework_en
5. Інформаційний сайт Міжнародного бюро освіти ЮНЕСКО: <http://www.ibe.unesco.org/>
6. Інформаційний сайт Європейського центру вищої освіти CEPES: <http://www.cepes.ro>.
7. Інформаційний сайт Європейського Форуму забезпечення якості EQAF (European Quality Assurance Forum). European Quality Assurance Forum. Retrieved from: <http://www.eua.be/policy-representation/quality-assurance/eqaf>
8. Асоціації європейських університетів: <http://www.eua.be>.
9. Інформаційний сайт Європейської асоціації закладів вищої освіти EURASHE (European Association of Institutions in Higher Education): <http://www.eurashe.org>.
10. Інформаційний сайт Організації економічного співробітництва та розвитку. Інформація з питань освіти <http://www.oecd.org/education/>
11. освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>.
12. Інформаційний сайт Center on International Education Benchmarking: <http://ncee.org/>
13. Інформаційний сайт UNESCO Institute for Statistics: <http://uis.unesco.org/>